

Gemeenteraad

Korte Nieuwstraat 6
6511 PP Nijmegen
Telefoon (024) 329 90 30
Telefax (024) 323 59 92
E-mail griffie@nijmegen.nl

Postadres
Postbus 9105
6500 HG Nijmegen

Aan de gemeenteraad van Nijmegen

Datum
3 december 2014

Ons kenmerk
BM50/14.0013446

Contactpersoon
Sophie Bruins

Onderwerp
Zevende brief inzake informatie uitvoering
motie "Beloofd is beloofd"

Datum uw brief
n.v.t.

Direct telefoonnummer
024 329 2925

Geachte leden van de raad,

Door middel van deze brief informeren wij u graag over de meest actuele stand van zaken ten aanzien van de uitvoering van de motie "Beloofd is beloofd" door de Nijmeegse Stadsregiodelegatie. Door middel van deze motie heeft uw raad op 13 oktober 2010 de Stadsregiodelegatie opgeroepen om zich in de Stadsregioraad in te zetten voor een in de bus los verkrijgbaar kortingsproduct, vergelijkbaar met de reisvoorwaarden van het KAN-kaartje en de dalurenkorting op een persoonlijke OV-chipkaart.

1. Voorgeschiedenis

Over de uitvoering van de motie door onze Stadsregiodelegatie hebben wij uw raad ook bij brieven d.d. 29 oktober 2010, 11 november 2010, 29 november 2010, 22 maart 2011, 14 november 2012 en 5 maart 2014 geïnformeerd. In de laatste brief hebben wij u geïnformeerd over het bericht van de portefeuillehouder Openbaar Vervoer van het College van Bestuur over het verdwijnen van het retourkaartje per 1 januari 2014. Wij hebben naar aanleiding daarvan in lijn met de motie "Beloofd is beloofd" in de Stadsregioraad d.d. 27 februari 2014 een motie ingediend. In deze motie "Opnieuw een shopkaartje" roept de Stadsregioraad het College van Bestuur op om opnieuw met Breng in overleg te treden om een gebruiksvriendelijk scherp geprijsd alternatief te creëren voor het retourkaartje voor de incidentele reiziger. Doel is één ritkaart waarmee de reiziger van en naar zijn bestemming kan en kan overstappen op andere lijnen. Het College van Bestuur heeft naar aanleiding van de - met ruime meerderheid - aangenomen motie een brief toegezegd aan de Stadsregioraad waarin mogelijke scenario's beschreven worden en inzicht gegeven wordt in de eventuele financiële consequenties.

2. Actuele ontwikkelingen

Inmiddels is de Stadsregioraad geïnformeerd over de reactie van Hermes op het verzoek van de Stadsregio met een voorstel te komen.

Hermes meldt in de reactie geen voorstander te zijn van een gebruiksvriendelijk en scherp geprijsd rit- of retourkaartje voor de incidentele reiziger om diverse redenen. De reactie bevat ook een schatting van de financiële consequenties die een dergelijk product zou hebben.

Vervolgvel

1

Op 27 november jl. was deze reactie aan de orde in de commissievergadering Mobiliteit & Werken van de Stadsregio. De Nijmeegse delegatie heeft tijdens de vergadering haar teleurstelling uitgesproken over de onwil van Hermes om de incidentele reiziger te voorzien van een gebruiksvriendelijk kaartje. Daarnaast heeft de delegatie opgemerkt met dit signaal rekening te houden bij het opstellen van de voorwaarden voor de nieuwe concessieverlening.

In de bijlage treft u de reactie van Hermes aan inclusief de motie van 27 februari 2014.

Wij gaan er vanuit u voldoende geïnformeerd te hebben.

Met vriendelijke groet,
Namens de Stadsregiodelegatie,

P.R. Oomen
Voorzitter Nijmeegse Stadsregiodelegatie

Bijlagen

1. Reactie Hermes op motie "Opnieuw een shopkaartje"
2. Motie "Opnieuw een shopkaartje"

Reactie Hermes op motie "Opnieuw een shopkaartje"

Inleiding

De Stadsregio Arnhem Nijmegen heeft Hermes gevraagd een voorstel te doen voor een gebruiksvriendelijk en scherp geprijsd ritkaartje met als doel: het creëren van een alternatief voor het retourkaartje. Dit kaartje is bedoeld voor incidentele reizigers. Overige meegegeven aandachtspunten:

- kunnen reizen met één ritkaartje naar je bestemming;
- kunnen overstappen op andere lijnen;
- maak dit ritkaartje ook beschikbaar voor de regio.

Zie ook bijlage 1 (motie Stadsregioraad: Opnieuw een shopkaartje).

Op woensdag 14 mei heeft een gesprek plaatsgevonden tussen Hermes en Pepijn Oomen. Eén van de doelen van dit gesprek was om meer inzicht te krijgen in de achterliggende redenen van de motie.

Achtergrond afschaffen retourkaartje

Het Breng Retourkaartje verdween per 1 januari 2014 in de Stadsregio Arnhem Nijmegen. Drie belangrijke redenen lagen hieraan ten grondslag:

- het bevorderen van de ov-chipkaart als het betaalmiddel voor het OV in Nederland;
- het beperken en vergemakkelijken van het ritkaartenassortiment (verkoop bij de chauffeur);
- het verhogen van de opbrengsten (lees: het tegengaan van de inkomstenderving als gevolg van het geïntroduceerde retourkaartje).

Zie ook bijlage 2 (notitie Hermes: Evaluatie Breng retourkaartje)

Overwegingen tegen een voordeliger ritkaartje

Hermes is geen voorstander van een goedkoper rit- of retourkaartje, omdat dit op bepaalde trajecten zorgt voor een lagere prijs dan reizen met de ov-chipkaart. Het positioneren van een ritkaartje als voordeliger alternatief dan de ov-chipkaart is om twee redenen ongewenst:

1. Een goedkoper ritkaartje heeft een negatieve impact op de betrouwbaarheid van de dienstregeling en daarmee op het product als geheel. Gemiddeld duurt het kopen van een ritkaartje 15 seconden langer dan een check in. De vertraging kan dus snel oplopen bij een toenemend gebruik van het ritkaartje als vervoerbewijs, tot ergernis van de grote groep. Het aantrekkelijker maken van een papieren kaartje leidt dus tot meer papieren kaartverkoop. Dat maakt de bus onberekenbaar en een minder aantrekkelijk product voor iedereen.
2. Door het terugdringen van contant geld op de bus zijn we er in geslaagd het aantal overvallen en incidenten (als gevolg van misverstanden etc) sterk terug te dringen. In het kader van de veiligheid van onze chauffeurs, en ook medereizigers, is het niet wenselijk om de verkoop van papieren kaartjes opnieuw te stimuleren.

Een retourkaartje (evt. inclusief overstappen) druist in tegen de nieuwe systematiek van ritkaartenverkoop zoals afgesproken in regio Oost-Nederland. Per 1 januari kennen de vervoerders in de provincies Gelderland en Overijssel één systeem voor verkoop van ritkaarten. De prijs van een ritkaartje is afhankelijk van de reisafstand en kost de reiziger €1.50, €3.00, €4.50 of €6.00,-. In de spits is een ritkaartje €1.50 duurder dan in de dal. Overstappen is niet toegestaan. Een ritkaartje is dus geldig voor 1 rit.

Een ander punt is de doelgroep voor wie het voordelige ritkaartje wordt gewenst, de incidentele reiziger. Hermes begrijpt waarom juist deze doelgroep baat heeft bij een voordelig ritkaartje. Echter, niet alleen incidentele reizigers kopen ritkaartjes. Er zijn frequente reizigers die om bepaalde redenen (o.a. gemakzucht) structureel ritkaartjes kopen bij de chauffeur. Kijkend naar de totale hoeveelheid verkochte ritkaarten is deze groep zelfs verantwoordelijk voor het grootste deel van de papieren verkoop. Hoewel dit fenomeen (het gegeven dat niet alleen incidentele reizigers profiteren) in beginsel geen probleem is, zorgt het wel voor een forse (i.p.v. beperkte) inkomstenderving, omdat veel reizigers voordeliger reizen.

Mogelijkheden voordeliger shopkaartje

Hermes heeft gekeken naar de gevolgen van het voortzetten van een vorm van het shopkaartje. Hierbij wordt niet gekozen voor de introductie van een nieuw kaartje, maar het gebruik van bestaande kaartsoorten. De kaartsoort die hiervoor wordt gebruikt is het ritkaartje. Dit houdt in dat het aanschaffen van 2 losse ritkaarten in de daluren dan 50% voordeliger wordt.

Voorbeeld: een reiziger uit Nijmegen Dukenburg richting Nijmegen Centrum koopt nu 2 losse ritkaarten à 3 euro. In deze variant is de nieuwe prijs voor 2 losse ritkaarten niet € 6,-, maar €3,- in totaal). Dat komt overeen met de kosten van het retourkaartje oude stijl.

Hermes heeft deze variant niet geheel gedetailleerd uitgewerkt. Er is wel een globale inschatting gemaakt van de derving die optreedt bij het invoeren van deze systematiek.

De ingeschatte financiële derving (prijsspeil 2014) bedraagt ca. € 1.700.000,- per jaar. Dit is nog exclusief derving door overstap van ov-chipkaartreizigers naar ritkaarten.

Deze inkomstenderving is gebaseerd op het verschil tussen:

- begrote inkomsten vanuit ritkaartenverkoop in 2014 (begrote afzet * prijs) en
- berekende inkomsten vanuit ritkaartenverkoop in variant $([begrote\ afzet\ 2014 * prijselasticiteit] * nieuwe\ prijs)$

Hoewel deze variant is doorgerekend, is deze variant voor Hermes niet wenselijk. In deze variant zijn ritkaarten op bepaalde trajecten namelijk opnieuw concurrerend met de ov-chipkaart. Dit zorgt voor langere reistijden, meer kans op sociale onveiligheid en bovendien zal de jaarlijkse opbrengstenderving nog hoger zijn dan ruim 1,7 miljoen euro, omdat huidige ov-chipkaartreizigers zullen overstappen naar ritkaarten. Deze derving is nog niet meegenomen.

De derving zal volledig gecompenseerd moeten worden door de betrokken gemeenten.

Tot slot

Het lijkt Hermes zinvol om te vermelden dat de volgende ontwikkelingen momenteel inspelen op de wens om incidentele reizigers een voordeliger vervoerbewijs te bieden:

1. **Toeristen:** Hermes verkoopt sinds enkele maanden de 24-, 48- en 72-uurskaarten bij hotels, VVV, etc. Deze kaarten zijn specifiek voor toeristen, een belangrijke 'incidentele' doelgroep. De prijzen van deze kaarten zijn 6, 11 en 15 euro.
2. **Gezinnen met kinderen:** Het nieuwe kidskaartje dat in heel Oost Nederland geldig is, voorziet in de behoefte van gezinnen, waarbij de kinderen nog niet over een ov-chipkaart beschikken
3. **Ouderen:** ook ouderen zijn een belangrijke 'incidentele' groep. Voor ouderen in Nijmegen is er een voordelig 65+-abonnement. Voor ouderen buiten de stad Nijmegen heeft Hermes in juni 2014 een Breng Vrij 65+ abonnement geïntroduceerd voor slechts € 100,- per jaar.
4. Hermes werkt aan de ontwikkeling van verkoop van vervoerbewijzen via de mobiele telefoon. Op deze wijze kan ook meer gedifferentieerd worden, voor bepaalde doelgroepen of trajecten. Concreet is er, mede op initiatief van Hermes, al een app ontwikkeld voor incidentele OV-reizigers in Oost Nederland. Deze richt zich specifiek op de sociaal recreatieve doelgroep. Het sluit aan bij de onomkeerbare trend van contactloos betalen en straks ook betalen per smartphone, dat steeds meer geaccepteerd wordt. In plaats van een stap terug in de tijd naar papier, zou Hermes daarom liever extra mogelijkheden per smartphone willen bieden. De app is een eerste stap, deze zal nog dit jaar live gaan.

STADSREGIO
ARNHEM NIJMEGEN

Motie aangenomen

Motie: "Opnieuw een Shopkaartje"

Behorende bij agendapunt; Memo Evaluatie retourkaartje

1^e indiener: Stadsregiodelegatie gemeente Nijmegen, namens deze P. Oomen,

De Stadsregioraad Arnhem Nijmegen bijeen op donderdag 27 februari 2014,

Overwegende dat:

- Het KAN/Dalkaartje in 2010 is afgeschaft;
- Dat dit retourkaartje gemakkelijk en goedkoop was en zowel voor regelmatige als incidentele reizigers (waaronder toeristen) een aantrekkelijke optie was;
- Het kaartje vaak gebruikt werd als impulsaankoop;
- In de periode daarna geconstateerd werd dat de incidentele reiziger niet optimaal werd bediend;
- Om die reden in november 2012 het Shopkaartje is ingevoerd;
- Dit kaartje eenzelfde functie kreeg als het oude KAN- en Dalkaartje, behalve dat het enkel geldig was binnen de twee steden;
- Inwoners van de omliggende gemeenten dit betreurden;
- Dit Shopkaartje per januari 2014 weer is afgeschaft;

Constaterende dat:

- Het Shopkaartje een groot succes was;
- De prijsstelling als gevolg had dat sommige regelmatige reizigers met dit kaartje goedkoper uit waren dan met de OV-chipkaart;
- Zelfs niet is overwogen om de prijs aan te passen maar het kaartje wel aantrekkelijk te houden;

Draagt het College van Bestuur op om:

1. Opnieuw met Breng in overleg te treden om een gebruiksvriendelijk scherp geprijsd alternatief te creëren voor het retourkaartje voor de incidentele reiziger; zoals één ritkaart waarmee de reiziger van en naar zijn bestemming kan en kan overstappen op andere lijnen;
2. Hierbij nadrukkelijk de wens mee te nemen dat ook de gemeenten rondom Arnhem en Nijmegen van deze variant gebruik kunnen maken.

Nijmegen

P. Oomen

M. van Nijatten

Arnhem

I. van Burgsteden